

1. ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ

I. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΤΕΣ ΚΑΤΑΝΟΜΕΣ

1. Διωνυμική $f(x) = \binom{v}{x} p^x (1-p)^{v-x} \quad x = 0, 1, \dots, v, \quad 0 \leq p \leq 1.$
 $B(v, p) \quad E(X) = vp, \quad Var(X) = vp(1-p)$
(Bernoulli $B(p) \equiv B(1, p)$)

2. Αρνητική διωνυμική $f(x) = \binom{x-1}{r-1} p^r (1-p)^{x-r} \quad x = r, r+1, \dots$
(ή Pascal) $NB(r, p)$ $E(X) = \frac{r}{p}, \quad Var(X) = \frac{r(1-p)}{p^2}$
(Γεωμετρική: $G(p) \equiv NB(1, p)$)

3. Υπεργεωμετρική $f(x) = \frac{\binom{A}{x} \binom{M}{v-x}}{\binom{A+M}{v}} \quad x = 0, 1, \dots, v.$
 $YΓ(A, M, v) \quad E(X) = v \frac{A}{A+M}, \quad Var(X) = v \frac{A}{A+M} \frac{M}{A+M} \frac{A+M-v}{A+M-1}$

4. Poisson $f(x) = e^{-\lambda} \frac{\lambda^x}{x!} \quad x = 0, 1, \dots$
 $P(\lambda) \quad E(X) = \lambda, \quad Var(X) = \lambda$

II. ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΜΕΣ

1. Ομοιόμορφη $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{\beta - \alpha} & \alpha \leq x \leq \beta \\ 0 & \text{αλλού} \end{cases}$
 $X \sim U(\alpha, \beta) \quad E(X) = \frac{\alpha + \beta}{2}, \quad Var(X) = \frac{(\beta - \alpha)^2}{12}$

2. Γάμμα $f(x) = \begin{cases} \frac{\theta^\alpha}{\Gamma(\alpha)} x^{\alpha-1} e^{-\theta x} & x \geq 0 \quad a, \theta > 0 \\ 0 & \text{αλλού} \end{cases}$
 $X \sim \Gamma(\alpha, \theta) \quad E(X) = \frac{\alpha}{\theta}, \quad Var(X) = \frac{\alpha}{\theta^2}$

3. Εκθετική $f(x) = \begin{cases} \theta e^{-\theta x} & x \geq 0, \quad \theta > 0 \\ 0 & \text{αλλού} \end{cases}$
 $X \sim E(\theta) \equiv \Gamma(1, \theta) \quad E(X) = \frac{1}{\theta}, \quad Var(X) = \frac{1}{\theta^2}$

4. Χι-τετράγωνο, χ_v^2 $X \sim \chi_v^2 \equiv \Gamma\left(\frac{v}{2}, \frac{1}{2}\right), \quad E(X) = v, \quad Var(X) = 2v$

5. Κανονική $f(x) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} e^{-(x-\mu)^2/(2\sigma^2)} \quad -\infty < x < \infty, \mu \in \mathbb{R}, \sigma > 0$
 $X \sim N(\mu, \sigma^2) \quad E(X) = \mu, \quad Var(X) = \sigma^2$

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

A. ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ με ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ $100(1-\alpha)\%$

A1. Ένα τυχαίο δείγμα μεγέθους n από κανονική κατανομή: $X_1, X_2, \dots, X_n \sim N(\mu, \sigma^2)$

A1α. Διάστημα εμπιστοσύνης για το μ

$\left[\bar{X} - \frac{\sigma}{\sqrt{n}} z_{\alpha/2}, \bar{X} + \frac{\sigma}{\sqrt{n}} z_{\alpha/2} \right]$	σ^2 γνωστό
$\left[\bar{X} - \frac{S}{\sqrt{n}} t_{n-1}(\alpha/2), \bar{X} + \frac{S}{\sqrt{n}} t_{n-1}(\alpha/2) \right]$	σ^2 άγνωστο, $n < 30$. Αν $n \geq 30$, $t_{n-1}(\alpha/2) \approx z_{\alpha/2}$
$\left[\bar{X} - \frac{S}{\sqrt{n}} z_{\alpha/2}, \bar{X} + \frac{S}{\sqrt{n}} z_{\alpha/2} \right]$	σ^2 άγνωστο, $n \geq 30$

A1β. Διάστημα εμπιστοσύνης για το σ^2

$\left[\frac{(n-1)S^2}{\chi_{n-1}^2(\alpha/2)}, \frac{(n-1)S^2}{\chi_{n-1}^2(1-\alpha/2)} \right]$	όπου $S^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2$
---	---

A2. Δύο ανεξάρτητα δείγματα μεγέθους n_1, n_2 από κανονικές κατανομές:

$$X_1, X_2, \dots, X_{n_1} \sim N(\mu_1, \sigma_1^2) \text{ και } Y_1, Y_2, \dots, Y_{n_2} \sim N(\mu_2, \sigma_2^2)$$

A2α. Διάστημα εμπιστοσύνης για τη διαφορά $\mu_1 - \mu_2$

$\left[\bar{X} - \bar{Y} - z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}, \bar{X} - \bar{Y} + z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}} \right]$	σ_1^2, σ_2^2 γνωστά
$\bar{X} - \bar{Y} \pm S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}} t_{n_1+n_2-2}(\alpha/2)$	$\sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \sigma^2$ άγνωστο $n_1, n_2 < 30$, $S_p^2 = \frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2}$
$\left[\bar{X} - \bar{Y} - z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}, \bar{X} - \bar{Y} + z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}} \right]$	σ_1^2, σ_2^2 άγνωστα $n_1, n_2 \geq 30$,
$\left[\bar{X} - \bar{Y} - t_m(\alpha/2) \sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}, \bar{X} - \bar{Y} + t_m(\alpha/2) \sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}} \right]$	σ_1^2, σ_2^2 άγνωστα $n_1, n_2 < 30$.
<p>Όπου m οι βαθμοί ελευθερίας και προκύπτουν ως το ακέραιο μέρος της ποσότητας</p> $m = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{1}{n_1-1} \left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2 + \frac{1}{n_2-1} \left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}$	

--	--

A2β. Διάστημα εμπιστοσύνης για το λόγο σ_1^2 / σ_2^2

$\left[\frac{S_1^2/S_2^2}{F_{v_1-1, v_2-1}(\alpha/2)}, \frac{S_1^2/S_2^2}{F_{v_1-1, v_2-1}(1-\alpha/2)} \right]$	$F_{v_1-1, v_2-1}(1-\alpha/2) = \frac{1}{F_{v_2-1, v_1-1}(\alpha/2)}$
---	---

A3. Ένα τυχαίο δείγμα μεγέθους n από την κατανομή Bernoulli: $X_1, X_2, \dots, X_n \sim b(p)$

A3α. Διάστημα εμπιστοσύνης για την πιθανότητα p

$\left[\hat{p} - z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{\hat{p}(1-\hat{p})}{n}}, \hat{p} + z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{\hat{p}(1-\hat{p})}{n}} \right]$	$n \geq 30$
<p>όπου $\hat{p} = \bar{X}$</p>	

A4. Δύο ανεξάρτητα δείγματα μεγέθους n_1, n_2 από κανονικές Bernoulli:

$$X_1, X_2, \dots, X_{n_1} \sim b(p_1) \text{ και } Y_1, Y_2, \dots, Y_{n_2} \sim b(p_2)$$

A4α. Διάστημα εμπιστοσύνης για τη διαφορά $p_1 - p_2$

$\hat{p}_1 - \hat{p}_2 \pm z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{\hat{p}_1(1-\hat{p}_1)}{n_1} + \frac{\hat{p}_2(1-\hat{p}_2)}{n_2}}$	
<p>όπου $\hat{p}_1 = \bar{X} = \frac{1}{n_1} \sum_{i=1}^{n_1} X_i$ και $\hat{p}_2 = \bar{Y} = \frac{1}{n_2} \sum_{i=1}^{n_2} Y_i$</p>	$n_1, n_2 \geq 30$

B. ΕΛΕΓΧΟΙ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 100α%

H_0 η μηδενική υπόθεση, H_1 η εναλλακτική. Αν η τιμή της στατιστικής συνάρτησης ανήκει στην κρίσιμη περιοχή R απορρίπτουμε την H_0 , ενώ όταν δεν ανήκει στην R αποδεχόμαστε την H_0 .

B1. Ένα τυχαίο δείγμα μεγέθους n από κανονική κατανομή: $X_1, X_2, \dots, X_n \sim N(\mu, \sigma^2)$

B1α Έλεγχος για τη μέση τιμή μ

$H_0: \mu \geq \mu_0$ $H_1: \mu < \mu_0$	$H_0: \mu \leq \mu_0$ $H_1: \mu > \mu_0$	$H_0: \mu = \mu_0$ $H_1: \mu \neq \mu_0$	
$K = \{Z \leq -z_\alpha\}$	$K = \{Z \geq z_\alpha\}$	$K = \{ Z \geq z_{\alpha/2}\}$	σ^2 γνωστό $Z = \frac{(\bar{X} - \mu_0)\sqrt{n}}{\sigma}$
$K = \{Z \leq -z_\alpha\}$	$K = \{Z \geq z_\alpha\}$	$K = \{ Z \geq z_{\alpha/2}\}$	σ^2 άγνωστο $n \geq 30$ $Z \approx \frac{(\bar{X} - \mu_0)\sqrt{n}}{S}$
$K = \{T \leq -t_{n-1}(\alpha)\}$	$K = \{T \geq t_{n-1}(\alpha)\}$	$K = \{ t \geq t_{n-1}(\alpha/2)\}$	σ^2 άγνωστο $n < 30$ $T = \frac{(\bar{X} - \mu_0)\sqrt{n}}{S}$

B1β. Έλεγχος για τη διασπορά σ^2

$H_0: \sigma^2 \geq \sigma_0^2$ $H_1: \sigma^2 < \sigma_0^2$	$H_0: \sigma^2 \leq \sigma_0^2$ $H_1: \sigma^2 > \sigma_0^2$	$H_0: \sigma^2 = \sigma_0^2$ $H_1: \sigma^2 \neq \sigma_0^2$
$K = \{X^2 \leq \chi_{n-1}^2(1-\alpha)\}$	$K = \{X^2 \geq \chi_{n-1}^2(\alpha)\}$	$K = \{X^2 \leq \chi_{n-1}^2(1-\alpha/2)$ ή $X^2 \geq \chi_{n-1}^2(\alpha/2)\}$

B2. Έλεγχος για το ποσοστό p της κατανομής Bernoulli : $X_1, X_2, \dots, X_n \sim b(p)$

$H_0: p \geq p_0$ $H_1: p < p_0$	$H_0: p \leq p_0$ $H_1: p > p_0$	$H_0: p = p_0$ $H_1: p \neq p_0$	Κριτήριο
$K = \{Z \leq -z_\alpha\}$	$K = \{Z \geq z_\alpha\}$	$K = \{ Z \geq z_{\alpha/2}\}$	$n \geq 30$ $Z \approx \frac{(\hat{p} - p_0)\sqrt{n}}{\sqrt{\bar{X}(1-\bar{X})}}$ όπου $\hat{p} = \bar{X}$

B3. Δύο ανεξάρτητα δείγματα μεγέθους v_1, v_2 από κανονικές κατανομές:

$$X_1, X_2, \dots, X_{v_1} \sim N(\mu_1, \sigma_1^2) \text{ και } Y_1, Y_2, \dots, Y_{v_2} \sim N(\mu_2, \sigma_2^2).$$

B3α. Έλεγχος για τη διαφορά $\mu_1 - \mu_2$

$H_0: \mu_1 - \mu_2 \geq \delta_0$ $H_1: \mu_1 - \mu_2 < \delta_0$	$H_0: \mu_1 - \mu_2 \leq \delta_0$ $H_1: \mu_1 - \mu_2 > \delta_0$	$H_0: \mu_1 - \mu_2 = \delta$ $H_1: \mu_1 - \mu_2 \neq \delta_0$	συνήθως $\delta_0 = 0$
$K = \{Z \leq -z_\alpha\}$	$K = \{Z \geq z_\alpha\}$	$K = \{ Z \geq z_{\alpha/2}\}$	σ_1^2, σ_2^2 , γνωστά, $Z = \frac{\bar{X} - \bar{Y} - \delta_0}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{v_1} + \frac{\sigma_2^2}{v_2}}} \sim N(0,1)$
$K = \{Z \leq -z_\alpha\}$	$K = \{Z \geq z_\alpha\}$	$K = \{ Z \geq z_{\alpha/2}\}$	σ_1^2, σ_2^2 , άγνωστα, $v_1, v_2 \geq 30$ $Z \approx \frac{\bar{X} - \bar{Y} - \delta_0}{\sqrt{\frac{S_1^2}{v_1} + \frac{S_2^2}{v_2}}} \sim N(0,1)$
$K = \{T \leq -t_{v_1+v_2-2}(\alpha)\}$	$K = \{T \geq t_{v_1+v_2-2}(\alpha)\}$	$K = \{ T \geq t_{v_1+v_2-2}(\alpha/2)\}$	$\sigma_1 = \sigma_2 = \sigma$ άγνωστο, $v_1 < 30, v_2 < 30$ $S_p = \sqrt{\frac{(v_1-1)S_1^2 + (v_2-1)S_2^2}{v_1+v_2-2}}$ $T = \frac{\bar{X} - \bar{Y} - \delta_0}{S_p \sqrt{\frac{1}{v_1} + \frac{1}{v_2}}} \sim t_{v_1+v_2-2}$
$K = \{T \leq -t_m(\alpha)\}$	$K = \{T \geq t_m(\alpha)\}$	$K = \{ T \geq t_m(\alpha/2)\}$	$\sigma_1 = \sigma_2 = \sigma$ άγνωστο, $v_1 < 30, v_2 < 30$ $T = \frac{\bar{X} - \bar{Y} - \delta_0}{\sqrt{\frac{S_1^2}{v_1} + \frac{S_2^2}{v_2}}} \sim t_m$

Όπου m οι βαθμοί ελευθερίας και προκύπτουν ως το ακέραιο μέρος της ποσότητας

$$m = \left\lfloor \frac{\left(\frac{S_1^2}{v_1} + \frac{S_2^2}{v_2}\right)^2}{\frac{1}{v_1-1} \left(\frac{S_1^2}{v_1}\right)^2 + \frac{1}{v_2-1} \left(\frac{S_2^2}{v_2}\right)^2} \right\rfloor$$

B3β. Έλεγχος διασπορών σ_1^2 και σ_2^2

$H_0: \sigma_1^2 \geq \sigma_2^2$ $H_1: \sigma_1^2 < \sigma_2^2$	$H_0: \sigma_1^2 \leq \sigma_2^2$ $H_1: \sigma_1^2 > \sigma_2^2$	$H_0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2$ $H_1: \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$
$K = \left\{ \frac{S_1^2}{S_2^2} \leq F_{\nu_1-1, \nu_2-1}(1-\alpha) \right\}$ Όπου $F_{\nu_1-1, \nu_2-1}(1-\alpha) = \frac{1}{F_{\nu_2-1, \nu_1-1}(\alpha)}$	$K = \left\{ \frac{S_1^2}{S_2^2} \geq F_{\nu_1-1, \nu_2-1}(\alpha) \right\}$	$K = \left\{ \frac{S_1^2}{S_2^2} \leq F_{\nu_1-1, \nu_2-1}(1-\alpha/2) \right.$ ή $\left. \frac{S_1^2}{S_2^2} \geq F_{\nu_1-1, \nu_2-1}(\alpha/2) \right\}$

B4. Έλεγχος για τη διαφορά $\mu_1 - \mu_2$ δύο συσχετισμένων κανονικών δειγμάτων

$$X_1, X_2, \dots, X_\nu \sim N(\mu_1, \sigma_1^2) \text{ και } Y_1, Y_2, \dots, Y_\nu \sim N(\mu_2, \sigma_2^2)$$

$H_0: \mu_1 - \mu_2 \geq \delta_0$ $H_1: \mu_1 - \mu_2 < \delta_0$	$H_0: \mu_1 - \mu_2 \leq \delta_0$ $H_1: \mu_1 - \mu_2 > \delta_0$	$H_0: \mu_1 - \mu_2 = \delta_0$ $H_1: \mu_1 - \mu_2 \neq \delta_0$	Κριτήριο
$K = \{T \leq t_{\nu-1}(\alpha)\}$	$K = \{T \geq t_{\nu-1}(\alpha)\}$	$K = \{ T \geq t_{\nu-1}(\alpha/2)\}$	$T = \frac{(\bar{X} - \bar{Y} - \delta_0)\sqrt{\nu}}{S_D} \sim t_{\nu-1}$
$S_D^2 = \frac{1}{\nu-1} \sum_{i=1}^{\nu} (D_i - \bar{D})^2, D_i = X_i - Y_i \quad i=1, 2, \dots, \nu, \bar{D} = \bar{X} - \bar{Y}$			

B5. Διάστημα εμπιστοσύνης για τη διαφορά $p_1 - p_2$ δύο ανεξαρτήτων δειγμάτων μεγέθους

$$\nu_1, \nu_2 \text{ από κανονικές Bernoulli: } X_1, X_2, \dots, X_{\nu_1} \sim b(p_1) \text{ και } Y_1, Y_2, \dots, Y_{\nu_2} \sim b(p_2)$$

$H_0: p_1 - p_2 \geq \delta_0$ $H_1: p_1 - p_2 < \delta_0$	$H_0: p_1 - p_2 \leq \delta_0$ $H_1: p_1 - p_2 > \delta_0$	$H_0: p_1 - p_2 = \delta_0$ $H_1: p_1 - p_2 \neq \delta_0$	$\delta_0 \neq 0$
$K = \{Z \leq -z_\alpha\}$	$K = \{Z \geq z_\alpha\}$	$K = \{ Z \geq z_{\alpha/2}\}$	$\nu_1, \nu_2 \geq 30$
όπου $Z = \frac{\hat{p}_1 - \hat{p}_2 - \delta_0}{\sqrt{\frac{\hat{p}_1(1-\hat{p}_1)}{\nu_1} + \frac{\hat{p}_2(1-\hat{p}_2)}{\nu_2}}} \sim N(0,1)$			$\hat{p}_1 = \bar{X}, \hat{p}_2 = \bar{Y}$

$H_0: p_1 \geq p_2$ $H_1: p_1 < p_2$	$H_0: p_1 \leq p_2$ $H_1: p_1 > p_2$	$H_0: p_1 = p_2$ $H_1: p_1 \neq p_2$	$\delta_0 = 0$
$K = \{Z \leq -z_\alpha\}$	$K = \{Z \geq z_\alpha\}$	$K = \{ Z \geq z_{\alpha/2}\}$	$\nu_1, \nu_2 \geq 30$
όπου $Z = \frac{\hat{p}_1 - \hat{p}_2}{\sqrt{\frac{\hat{p}(1-\hat{p})}{\nu_1} + \frac{\hat{p}(1-\hat{p})}{\nu_2}}} \sim N(0,1)$ $\hat{p}_1 = \bar{X}, \hat{p}_2 = \bar{Y} \text{ και } \hat{p} = \frac{\nu_1 \bar{X} + \nu_2 \bar{Y}}{\nu_1 + \nu_2}$			